HRİSTİYANLAR
(nasâra)

Hristiyan anlamındaki nasrânî (bk. 3/67) kelimesinin çoğulu olan nasâra Kur'an'da 14 yerde geçer ve Ehlikitap topluluğun (bk. burada Ehlikitap mad.) en önemli bölümünü oluşturan Hz. İsa bağlılarını ifade eder.

Nasâra'nın Ehlikitap topluluğu olarak yerleri ve özellikleri, büyük ölçüde, Ehlikitap maddesinde anlatılmıştır. Burada, sadece **Nasâra** kelimesiyle dikkat çekilen özellikler üzerinde durulacaktır.

Hristiyanlara nasâra denmesinin sebebi, başka bir deyimle nasâra kelimesinin etimolojisi konusunda Arap dili bilginleri iki ihtimale yer verirler:

1. Kelime, Nasrân adlı köye nispet edilenler anlamındadır ki, Hz. İsa ve havarileri bu köye nispet edilirlerdi.

2. Yardım ve destek anlamındaki nusret veya nasr kökünden yardım edenler, yardımcılar anlamındaki ensâr kelimesine nispetle vücut bulmuştur. Âli İmran 52. ayet ensâr deyimine iki kez yer vermekte ve onu, Hz. İsa'nın havarileri ile eşanlamlı kullanmaktadır. Bu havarilere de Allah'ın yardımcıları anlamında nasâra denmiştir. (Râgıb, nasr mad.)

Ehlikitap'ın en kalabalık kısmını oluşturan nasâra, Hz. İsa'nın tebligatında sapmalara yol açtıkları için sık sık tenkit edilmekle birlikte Kur'an onları Muhammedi müminlere en yakın kitle olarak tanıtmaktadır. Bu hususa değinen Mâide 81-85. ayetler, Hristiyanların bu farklı durumlarının sebeplerini de açıklıyor:

"Şu tartışılmaz bir gerçektir ki, insanların iman edenlere en şiddetli düşmanlık duyanlarım, Yahudilerle şirke batanlar bulursun. Şu

da tartışılmaz bir gerçektir ki, insanların iman edenlere sevgide en yakın olanlarını 'Biz Hristiyanlanz' diyenler bulursun. Bu böyledir. Çünkü onlar içinde derin araştırmalar yapan keşişler, kendini Allah'a adamış rahipler vardır. Ve onlar, kibre sapmazlar. Resule indirileni dinlediklerinde farkına vardıkları gerçekten dolayı gözlerinin yaşla dolup taştığını görürsün. Şöyle derler: 'Ey Rabbimiz, iman ettik. Artık bizi de gerçeğin tanıklarıyla birlikte kaydet. Rabbimizin bizi barışseverler arasına koymasını umup dururken, Allah'a ve Hak'tan bize gelene neden inanmayacakmışız? Böyle söyledikleri için Allah onları, altlarından ırmaklar akan cennetlerle lütuflandırdı. Sürekli kalıcıdırlar orada. İşte budur güzel davrananların ödülü."

Büyük bilgin Muhammed Hamidullah'ın bu ayetlerle ilgili değerlendirmesi şöyledir:

"Burada söylenmesi uygun düşecektir ki, bütün insanları bu yeni dine (diğer bir ifadeyle ezelî ve ebedî dine) yani İslam'a girmeye davet ederken Kur'an, şayet Allah inancına sahip bir dine mensupsalar, bu davetine icap etmeyip İslam olmayanları kendi dinlerine karşı ihmalkâr davranmaya asla çağırmamaktadır; aksine, Kur'anı Kerim, gayet açık seçik bir biçimde, bu gibi kimselerin kendi dinlerinin icaplarını yerine getirmeleri için ısrarlı bile davranmaktadır: Mesela, Kur'an, İsa'ya İncil'i verenin Allah olduğunu kabul ve ifade eder: 'Onda hidayet ve ışık vardır' der ve hatta: 'İnsanlar için bir hidayet olması hasebiyle' der. Ayrıca Hristiyanların, İncil'deki esaslara uymaları ve bunları samimiyetle yaşamaları mecburiyetini ısrarlı bir şekilde tekrar eder: 'İncil'e inananlar, Allah'ın bu kitapta vahyedip indirdiklerine göre hükmetsinler!' Aynı şekilde: 'De ki, ey Ehlikitap! Sizler Tevrat ve İncil'i ve Rabbinizden sizin için indirilen şeyi tutup ayağa kaldırmazsanız hiçbir sözünüzde durmamış olursunuz."

"Bu ayet, İslam hükümetlerine, gayrimüslim tabealarının hukukî muhtariyete sahip olmalarına ve müstakil mahkemeler kurmalarına müsaade etme mecburiyeti yükler." (Hamidullah; *İslam Peygamberi,* 1/690-691)

Nasâranın en dikkat çekici sapmaları, Hz. İsa'ya 'Allah'ın oğlu' demeleri, teslis (trinity) inancını dinin bir parçası haline getirmeleri ve tevhidi parçalamalarıdır. Kur'an'ın, Hristiyanlar arasındaki bölünme ve parçalanmayı dile getiren ayetinde, başka

bir mucize haber vardır. O haberi gereğince anlamak için Mâide 14. ayeti okumalıyız:

"Biz, Hristiyanlarız!' diyenlerden de misaklarını almıştık. Onlar da öğütlenmek üzere çağrıldıkları şeyden nasiplenmeyi unuttular. Bu yüzden, aralarına kıyamete değin düşmanlık ve şiddetli nefret saldık. Sınaat/teknoloji olarak ürettikleri şeylerin ne olduğunu Allah onlara yakında haber verecektir."

Kur'an, insanın karşılaştığı iyi ve kötünün onun kendi fiillerinin ürünü olduğunu beyan ederken birçok yerde fiil ve amel kelimelerini kullanır. Burada ise Hristiyanların başlarına gelecek felaketlerin onların sınaat olarak ürettiklerinin sonucu olacağı söylenmekte ve "Bunu onlara göstereceğiz" denmektedir.

Bu ayette kullanılan fiil sun' veya sınâat kökünden türeyen yasna'ûn fiilidir. Sun' ve sınâat kökü, sanayi kelimesinin de köküdür ve buradaki fiili, 'sanayi olarak ürettiklerinin' şeklinde tercüme etmemizin sebebi budur.

Kur'an'm bu mucize haberi, Batı'daki sanayi devrimi ardından ortaya çıkan toplumsal bunalımlar ve düşünce akımlarının yarattığı materyalist sarsıntılarda, birinci ve ikinci dünya harplerinde açıkça görülmüştür. Büyük dünya harpleri, özellikle sanayileşmiş Hristiyan toplumların birbirlerini acımasızca yedikleri kin ve düşmanlık facialarıdır. İnsanoğlunun en zalim kan dökküşü bu harplerde olmuş, atom bombası, kahır ve dehşetini bu harplerin ikincisinde küsmüştür. Ünlü Alman filozofu Thomas Mann (ölm. 1955), insanlık tarihi boyunca sergilenmiş barbarlıklarda Avrupa'yı birinci sıraya koymakta ve tarihin en kanlı barbarlık olayı olarak, Batı'nın öncülük ettiği İkinci Dünya Savaşı'nı göstermektedir, (bk. Onur Bilge Kula, *Batı Felsefesinde Oryantalizm ve Türk İmgesi,* 525-527) Bütün bunlar, sanayi olarak üretilen Hristiyan damgalı malzemenin bıraktığı acılardır.

Allah'a ve insan gerçeğine ters bir yönde gelişen sanayiin insan hayatında nelere mal olduğunu, Kur'an penceresinden daha iyi seyretmek için, Kur'an'daki sınâat (teknoloji) kavramını yakından incelemek gerekir, (bk. burada, Sınâat mad.)

Bahsimize konu olan ayet, Hristiyan dünyanın sınâat yoluyla yaydığı veya maruz kalacağı bunalımın, kıyamete kadar süreceğini de bildirmektedir.